

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania C. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 5 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 169/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz C. G. kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

]

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lutego 2017 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku odmówił wnioskodawczyni C. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W wyroku z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt VII U 3042/17, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku oddalił odwołanie ubezpieczonej od powyższej decyzji organu rentowego.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego ubezpieczona zaskarżyła apelacją.

W wyroku z dnia 5 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 169/20, Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił zaskarżony wyrok i przyznał C. G. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego organ rentowy zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania – Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok i za podstawę zmiany przyjął ujawnione w trakcie postępowania pogorszenie stanu zdrowia będące następstwem istniejącego schorzenia narządu ruchu ubezpieczonej, gdy w istocie to pogorszenie nie było przedmiotem oceny przez lekarza orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS, a w konsekwencji nie było przedmiotem oceny dokonanej przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku jest w sposób oczywisty sprzeczny z zasadą orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczona wniosła o: 1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. oddalenie skargi – w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania, 3. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego

orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej opiera się na założeniu, że Sąd drugiej instancji w zaskarżonym wyroku za podstawę jego zmiany przyjął ujawnione w postępowaniu sądowym okoliczności (pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonej), które nie były przedmiotem oceny dokonanej przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji.

Skarżący nie uwzględnia w swoich twierdzeniach zasadniczego stanowiska zaskarżonego wyroku, że wnioskodawczyni otrzymywała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy ubezpieczona do dnia 30 maja 2016 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyznał C. G. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. na podstawie art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy, z zastrzeżeniem art. 101a. Prawo to (do przywrócenia renty) powstaje w dniu zaistnienia ponownej niezdolności do pracy – art. 100 ustawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2006 r., I UK 170/05, OSNP 2007 nr 1–2, poz. 30), przy czym ustawa ta nie wymaga, aby niezdolność do pracy powstała z tych samych przyczyn; możliwe jest więc powstanie niezdolności do pracy rozumieniu art. 61 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej na skutek innej choroby (z wyjątkiem wypadku przy pracy). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 27

stycznia 2010 r. (I UZP 12/09, OSNP 2010 nr 13–14, poz. 166), ponieważ prawo do renty powstaje z mocy ustawy po spełnieniu wszystkich wymaganych nią warunków (art. 100 ust. 1), ziszczenie się przesłanek określonych w art. 61 wywołuje ten skutek, że *ex lege* następuje przywrócenie prawa do renty niezależnie od tego, czy było ono ustalone decyzją organu rentowego, czy też nie.

Fakt istnienia określonych schorzeń sam przez się nie przesądza jeszcze o istnieniu z tego powodu niezdolności do pracy, lecz decyduje ich nasilenie na tyle ograniczające sprawność organizmu, że osoba tymi schorzeniami dotknięta utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji - art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych bądź do pracy jakiegokolwiek - art. 12 ust. 2 ustawy. Moment powstania tak rozumianej niezdolności do pracy ustala, co do zasady, organ rentowy, rozpatrując nowy wniosek na gruncie art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednak – uwzględniając ekonomikę procesu oraz istotę orzekania w sposób merytoryczny przez sąd drugiej instancji, nie mogło być uznane za oczywiście wadliwe ustalenie zaskarżonego wyroku, iż ubezpieczona zachowała prawo do przywrócenia jej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w trybie art. 61 ustawy emerytalnej w związku z art. 57 i art. 12 tej ustawy, gdyż jej niezdolność częściowa do pracy ze strony schorzenia narządu ruchu powstała przez upływem 18 miesięcy, liczonych od dnia 1 czerwca 2016 r., tj. przed dniem 30 września 2017 r.

W skardze nie przedstawiono więc odpowiedniego wyводу wykazującego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

[SOP]

[a!]

